

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul XIV — Nr. 567

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 1 august 2002

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina
LEGI ȘI DECRETE			
523.	— Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2001 privind regimul accizelor	1-5	
706.	— Decret privind promulgarea Legii pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2001 privind regimul accizelor	5	
★			
524.	— Lege privind respingerea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 48/2002 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2001 privind regimul accizelor.....	6	
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
	Decizia nr. 191 din 25 iunie 2002 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 46 alin. (2) din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 — 22 decembrie 1989		7-8

LEGI ȘI DECRETE

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2001 privind regimul accizelor

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. I. — Se aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 158 din 27 noiembrie 2001 privind regimul accizelor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 767 din 30 noiembrie 2001, cu următoarele modificări și completări:

1. **La articolul 2, litera a) va avea următorul cuprins:**

„a) alcool, distilate, băuturi alcoolice;“

2. **Titlul secțiunii a 2-a va avea următorul cuprins:**

„**Accize pentru alcool, distilate, băuturi alcoolice**“

3. **La articolul 3, partea introductivă va avea următorul cuprins:**

„Art. 3. — (1) Grupa «alcool, distilate, băuturi alcoolice» cuprinde:“

4. **La articolul 3 se introduce alineatul (2) cu următorul cuprins:**

„(2) La prezenta clasificare se raportează orice altă prevedere cuprinsă în alte acte normative în vigoare.“

5. **La articolul 13, literele b) și e) vor avea următorul cuprins:**

„b) produsele aflate în regimuri vamale suspensive, în conformitate cu prevederile legale în domeniu. Pentru produsele aflate în aceste regimuri scutirea se acordă cu condiția depunerii de către agentul economic importator a unei garanții egale cu valoarea accizelor aferente. Această garanție va fi restituită agentului economic numai cu condiția încheierii la termen a regimului vamal acordat;

.....
e) alcool etilic, distilate de origine agricolă, vinuri și băuturi fermentate, utilizate în producția de oțet alimentar;“

6. La articolul 17 se introduce alineatul (9) cu următorul cuprins:

„(9) Facturarea vinurilor și a berii, precum și transferul acestora între gestiuni se vor efectua de către agenții economici producători, importatori sau comercianți, conform prevederilor legale care reglementează formularele cu regim special privind activitatea financiară și contabilă.“

7. La articolul 22, litera b) va avea următorul cuprins:

„b) produsele aflate în regimuri vamale suspensive, în conformitate cu prevederile legale în domeniu. Pentru produsele aflate în aceste regimuri scutirea se acordă cu condiția depunerii de către agentul economic importator a unei garanții egale cu valoarea accizelor aferente. Această garanție va fi restituită agentului economic numai cu condiția încheierii la termen a regimului vamal acordat;“

8. La articolul 26, după alineatul (6) se introduce alineatul (7) cu următorul cuprins:

„(7) Produsele pentru care, potrivit prezentei ordonanțe de urgență, se datorează impozit, indiferent de proveniența lor, respectiv din țară sau din import, nu intră sub incidența accizelor.“

9. Alineatul (12) al articolului 27 va avea următorul cuprins:

„(12) Produsele rezultate din prelucrarea țițeiului sau a altor materii prime, de natura celor prevăzute la art. 26 alin. (1), pentru care, potrivit prezentei ordonanțe de urgență, nu se datorează accize, se vor comercializa de către agenții economici producători sau de către agenții economici beneficiari ai produselor rezultate din operațiuni de procesare, potrivit contractelor încheiate cu procesorii, direct către utilizatorii finali sau direct către comercianții angro care vând aceste produse în starea în care au fost achiziționate, fără a le supune altor procese de prelucrare ori procesare.“

10. La articolul 28, literele b), e) și j) vor avea următorul cuprins:

„b) produsele aflate în regimuri vamale suspensive, în conformitate cu prevederile legale în domeniu. Pentru produsele aflate în aceste regimuri scutirea se acordă cu condiția depunerii de către agentul economic importator a unei garanții egale cu valoarea accizelor aferente. Această garanție va fi restituită agentului economic numai cu condiția încheierii la termen a regimului vamal acordat;

.....
e) combustibilii pentru încălzit, achiziționați direct de la producători, direct din import ori de la agenții economici importatori, pe bază de contracte, de către spitale, sanatoriile, cămine de bătrâni și cămine de copii, utilizați pentru consum propriu;

.....
j) produsele achiziționate direct de la producători sau importatori, pe bază de contracte ori direct din operațiuni de import, de către agenții economici, pentru utilizarea în scop industrial.“

11. Alineatul (1) al articolului 32 va avea următorul cuprins:

„Art. 32. — (1) Pentru toate livrările și transferurile de produse prevăzute la art. 26 alin. (2), efectuate de către agenți economici producători interni, procesatori, importatori și comercianți în sistem angro de astfel de produse, se vor utiliza în mod obligatoriu, după caz, facturi fiscale speciale sau avize speciale de însoțire a mărfii.“

12. La articolul 38, litera b) va avea următorul cuprins:

„b) produsele aflate în regimuri vamale suspensive, în conformitate cu prevederile legale în domeniu. Pentru produsele aflate în aceste regimuri scutirea se acordă cu condiția depunerii de către agentul economic importator a unei garanții egale cu valoarea accizelor aferente. Această garanție va fi restituită agentului economic numai cu condiția încheierii la termen a regimului vamal acordat. Nu intră sub incidența acestor prevederi bunurile ce se regăsesc la pct. 7 din anexa nr. 2, atunci când aceste bunuri sunt plasate în baza unor contracte de leasing ce se derulează în condițiile prevăzute de lege, în regim vamal de tranzit, de admitere temporară sau de import pe durata contractului de leasing;“

13. Alineatul (1) al articolului 47 va avea următorul cuprins:

„Art. 47. — (1) Agenții economici plătitori au obligația să calculeze accizele și impozitul la țițeiul și la gazele naturale din producția internă, după caz, să le evidențieze distinct în factură și să le verse la bugetul de stat la termenele stabilite, fiind răspunzători pentru exactitatea calculului și vărsarea integrală a sumelor datorate. Agenților economici importatori le revine obligația evidențierii distincte a accizelor în facturi numai în cazul în care produsele supuse accizelor, provenite din operațiuni de import, urmează să fie utilizate ca materie primă pentru obținerea altor produse supuse accizelor.“

14. La articolul 51 se introduce alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) Pentru produsele supuse accizelor, provenite din import, plata accizelor se face la momentul înregistrării declarației vamale de import.“

15. La articolul 52 se introduc alineatele (2) și (3) cu următorul cuprins:

„(2) Prevederile alin. (1) se aplică decontărilor între agenții economici producători, importatori și comercianți în sistem angro, inclusiv celor aferente produselor livrate în regim de scutire de accize.

(3) Nu intră sub incidența prevederilor alin. (1):

a) livrările de produse supuse accizelor, efectuate în cadrul sistemului de compensare a obligațiilor față de bugetul de stat, aprobate prin acte normative speciale;

b) decontările între agenții economici producători sau importatori de produse supuse impozitului, potrivit prevederilor cap. II, în calitate de furnizori, și agenții economici cumpărători de astfel de produse;

c) compensările efectuate în baza Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/1999 privind unele măsuri pentru prevenirea incapacității de plată, aprobată și modificată prin Legea nr. 211/2001. Sumele reprezentând accizele nu pot face obiectul compensărilor.“

16. La articolul 56, partea introductivă a alineatului (2) va avea următorul cuprins:

„(2) Prin derogare de la prevederile art. 8 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare, contravențiile prevăzute la alin. (1) se sancționează după cum urmează:“

17. La articolul 56, alineatul (3) se abrogă.

18. La articolul 56, alineatul (7) va avea următorul cuprins:

„(7) Contravențiilor prevăzute în prezenta ordonanță de urgență li se aplică prevederile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare.“

19. La articolul 57 se introduce alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) Comisarii Gărzii financiare pot opri mijloacele de transport pentru verificarea documentelor de însoțire a produselor care intră sub incidența regimului accizelor.“

20. La articolul 60, după alineatul (2) se introduce alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Ori de câte ori intervin modificări în nomenclatura combinată a produselor din Tariful vamal de import al României, pozițiile și codurile tarifare ale produselor supuse accizelor se vor actualiza prin ordin al ministrului finanțelor publice.“

21. La articolul 62, alineatul (1) va avea următorul cuprins:

„Art. 62. — (1) Prevederile prezentei ordonanțe de urgență intră în vigoare la data de 1 ianuarie 2002.“

22. Anexele nr. 1 și 2 vor avea următorul cuprins:

„ANEXA Nr. 1

LISTA
cuprinzând taxele speciale de consumație (accize)

Nr. crt.	Denumirea produsului sau a grupeii de produse	U.M.	Acciza (echivalent euro/U.M.)
0	1	2	3
A. Alcool, distilate, băuturi alcoolice			
1.	Alcool etilic, distilate de origine agricolă și băuturi alcoolice distilate		
1.1.	Alcool etilic	hl alcool pur ¹⁾	108,4
1.2.	Distilate de origine agricolă: distilate din cereale, distilat de vin, distilate din fructe și orice alte distilate de origine agricolă	hl alcool pur	108,4
1.3.	Băuturi alcoolice distilate	hl alcool pur	108,4
1.4.	Alte produse destinate industriei alimentare sau consumului, care conțin alcool etilic rafinat	hl alcool pur	108,4
2.	Vinuri		
2.1.	Vinuri liniștite, din care:	hl/1 grad alcoolic ²⁾	0,55
2.1.1.	Vinuri din hibrizi producători direcți — H.P.D.	hl/1 grad alcoolic	2,10
2.2.	Vinuri spumoase	hl/1 grad alcoolic	2,80
2.3.	Vinuri speciale	hl/1 grad alcoolic	2,80
3.	Bere, din care:	hl/1 grad Plato ³⁾	0,50
3.1.	Bere produsă de producătorii independenți cu o capacitate de producție anuală mai mare de 100 mii hl și până la 200 mii hl inclusiv	hl/1 grad Plato	0,47
3.2.	Bere produsă de producătorii independenți cu o capacitate de producție anuală mai mare de 50 mii hl și până la 100 mii hl inclusiv	hl/1 grad Plato	0,43
3.3.	Bere produsă de producătorii independenți cu o capacitate de producție anuală de până la 50 mii hl inclusiv	hl/1 grad Plato	0,39
4.	Băuturi fermentate, altele decât berea și vinul	hl/1 grad alcoolic	2,30
5.	Produse intermediare	hl/1 grad alcoolic	2,30
B. Produse din tutun			
6.	Țigarete	1.000 țigarete	2,42 + 33% ⁴⁾
7.	Țigarete și țigări de foi	1.000 bucăți	7,00
8.	Tutun destinat fumatului, din care:	kg	15,40
8.1.	Tutun destinat rulării în țigarete	kg	7,00
C. Uleiuri minerale			
9.	Benzine cu plumb	tonă	319,6
10.	Benzine fără plumb	tonă	262,6
11.	Motorine	tonă	115
12.	Petrol turboreactor	tonă	319,6
13.	Alte uleiuri medii și grele, utilizate drept combustibil pentru încălzit, din care:	tonă	115
13.1.	Păcură	tonă	—

0	1	2	3
14. Gaze petroliere lichefiate, din care:			
14.1. Utilizate drept carburant		tonă	100
14.2. Utilizate drept combustibil pentru încălzit		tonă	100
14.3. Utilizate în consum casnic ⁵⁾		tonă	—
15. Hidrocarburi ciclice: benzen, toluen, xileni și amestecuri de izomeri ai xilenului		tonă	319,6
16. Uleiuri pentru motoare auto		tonă	50

1) HI alcool pur reprezintă 100 litri de alcool etilic rafinat cu concentrația de 100% alcool în volum, la temperatura de 20°C, conținut într-o cantitate dată de produs alcoolic.

2) HI/1 grad alcoolic reprezintă concentrația alcoolică exprimată în % de volum, respectiv 1%.

3) Gradul Plato reprezintă greutatea de zahăr exprimată în grame, conținută în 100 g de soluție măsurată la origine la temperatura de 20°/4°C.

4) Cota procentuală se aplică asupra prețului maxim de vânzare cu amănuntul declarat.

5) Prin gaze petroliere lichefiate utilizate în consum casnic se înțelege gazele petroliere lichefiate distribuite în butelii tip aragaz.

ANEXA Nr. 2

LISTA
cuprinzând taxele speciale de consumație (accize) pentru alte produse
și grupe de produse din import și din țară

Nr. crt.	Denumirea produsului sau a grupeii de produse	Acciza (%)	Acciza (echivalent euro/U.M.)
0	1	2	3
1.	Cafea verde	—	850/tonă
2.	Cafea prăjită, inclusiv cafea cu înlocuitori	—	1.250/tonă
3.	Cafea solubilă, inclusiv amestecuri cu cafea solubilă	—	5,00/kg
4.	Confecții din blănuri naturale (cu excepția celor de iepure, oaie, capră)	40	—
5.	Articole din cristal ¹⁾	50	—
6.	Bijuterii din aur și/sau din platină, cu excepția verighetelor	20	—
7.	Autoturisme și autoturisme de teren (inclusiv din import, rulate):		
	a) echipate cu motor cu benzină:		
	• cu capacitatea cilindrică sub 1.601 cm ³		
	— cu grad normal de poluare ²⁾	1	—
	— cu grad redus de poluare	0	—
	• cu capacitatea cilindrică între 1.601 și 1.800 cm ³		
	— cu grad normal de poluare	3,5	—
	— cu grad redus de poluare	1,5	—
	• cu capacitatea cilindrică între 1.801 și 2.000 cm ³		
	— cu grad normal de poluare	6	—
	— cu grad redus de poluare	3	—
	• cu capacitatea cilindrică între 2.001 și 2.500 cm ³		
	— cu grad normal de poluare	12	—
	— cu grad redus de poluare	6	—
	• cu capacitatea cilindrică peste 2.500 cm ³		
	— cu grad normal de poluare	18	—
	— cu grad redus de poluare	9	—
	b) echipate cu motor diesel:		
	• cu capacitatea cilindrică sub 1.601 cm ³		
	— cu grad normal de poluare	1	—
	— cu grad redus de poluare	0	—
	• cu capacitatea cilindrică între 1.601 și 2.000 cm ³		
	— cu grad normal de poluare	3	—
	— cu grad redus de poluare	1,5	—
	• cu capacitatea cilindrică între 2.001 și 2.500 cm ³		
	— cu grad normal de poluare	6	—
	— cu grad redus de poluare	3	—
	• cu capacitatea cilindrică între 2.501 și 3.100 cm ³		
	— cu grad normal de poluare	12	—
	— cu grad redus de poluare	6	—

0	1	2	3
	• cu capacitatea cilindrică peste 3.100 cm ³		
	— cu grad normal de poluare	18	—
	— cu grad redus de poluare	9	—
8.	Produse de parfumerie		
8.1.	Parfumuri,	30	—
	din care:		
	— ape de parfum	20	—
8.2.	Ape de toaletă,	10	—
	din care:		
	— ape de colonie	5	—
9.	Aparate video de înregistrat sau de reprodus, chiar încorporând un receptor de semnale videofonice; combine audio ³⁾	15	—
10.	Dublu radiocasetofoane cu redare de pe bandă magnetică sau compact disc	15	—
11.	Aparate de luat imagini fixe și alte camere video cu înregistrare; aparate fotografice numerice	25	—
12.	Cuptoare cu microunde	15	—
13.	Aparate pentru condiționat aer, de perete sau de ferestre, formând un singur corp	15	—
14.	Arme de vânătoare și arme de uz individual, altele decât cele de uz militar sau de sport	50	—
15.	lahturi și bărci cu motor pentru agrement	25	—

1) Prin *cristal* se înțelege sticla având un conținut minim de monoxid de plumb de 24 % din greutate.

2) Gradul de poluare se determină de Regia Autonomă „Registrul Auto Român“, conform reglementării naționale „Condiții tehnice pentru vehicule rutiere în vederea admiterii în circulație pe drumurile publice din România“, elaborată în corelație cu legislațiile similare în vigoare în Uniunea Europeană.

3) *Combinele audio* sunt produse ce reunesc (în aceeași carcasă sau în module) cel puțin patru aparate sau funcțiuni diferite, dintre care cel puțin trei sunt funcțiuni audio (recepție, înregistrare, reproducere).“

Art. II. — Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 158/2001, fi republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, cu modificările și completările aduse prin prezenta lege, va dându-se textelor o nouă numerotare.

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 27 iunie 2002, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR

VALER DORNEANU

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 27 iunie 2002, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.

p. PREȘEDINTELE SENATULUI,

DORU IOAN TĂRĂCILĂ

București, 17 iulie 2002.

Nr. 523.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

privind promulgarea Legii pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2001 privind regimul accizelor

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 99 alin. (1) din Constituția României,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2001 privind regimul accizelor și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

ION ILIESCU

București, 16 iulie 2002.

Nr. 706.

★

PARLAMENTUL ROMÂNIEI**CAMERA DEPUTAȚILOR****SENATUL****LEGE****privind respingerea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 48/2002 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2001 privind regimul accizelor**

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. — Se respinge Ordonanța de urgență nr. 158/2001 privind regimul accizelor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 276 din 18 aprilie 2002 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 48 din 24 aprilie 2002.

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din 27 iunie 2002, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.

PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR
VALER DORNEANU

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din 27 iunie 2002, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituția României.

p. PREȘEDINTELE SENATULUI,
DORU IOAN TĂRĂCILĂ

București, 17 iulie 2002.
Nr. 524.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**DECRET****pentru promulgarea Legii privind respingerea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 48/2002 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2001 privind regimul accizelor**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 99 alin. (1) din Constituția României,

Președintele României d e c r e t e a z ă :

Articol unic. — Se promulgă Legea privind respingerea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 48/2002 pentru modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 158/2001 privind regimul accizelor și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
ION ILIESCU

București, 16 iulie 2002.
Nr. 707.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 191**

din 25 iunie 2002

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 46 alin. (2) din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989

Nicolae Popa	— președinte
Nicolae Cochinescu	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Serban Viorel Stănoiu	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Ioan Vida	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Mihaela Senia Costinescu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 46 alin. (2) din Legea nr. 10/2001, excepție ridicată de Alexandru Petrescu și Virginia Petrescu în Dosarul nr. 1.430/C/2001 al Curții de Apel Constanța — Secția civilă.

Dezbaterea au avut loc în ședința publică din 18 iunie 2002 și au fost consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 25 iunie 2002.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 7 noiembrie 2001, **Curtea de Apel Constanța — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 46 alin. (2) din Legea nr. 10/2001**, excepție ridicată de Alexandru Petrescu și Virginia Petrescu în Dosarul nr. 1.430/C/2001 al acelei instanțe.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul susține că textul de lege criticat contravine art. 15 alin. (2) din Constituție, întrucât faptele care nu au putut determina nașterea sau stingerea unor situații juridice, potrivit legii în vigoare, la data când ele s-au realizat nu pot fi socotite, fără încălcarea principiului neretroactivității, că au produs acele efecte, potrivit unei legi posteroare.

În opinia instanței de judecată, excepția este nefondată. Se consideră că prin textul de lege criticat nu s-a adus nici o încălcare prevederilor cuprinse în art. 15 alin. (2) din Constituție, fiind reafirmat și consolidat un principiu general al dreptului civil, consacrat și de Constituția României, anume ocrotirea bunei-credințe a subdobânditorului cu titlu oneros al unui imobil. Instanța apreciază, de asemenea, că pentru protecția subdobânditorului de bună-credință, în raport cu împrejurările concrete ale fiecărui caz, se poate apela și la alte principii de drept, printre care cel al aparenței în drept și cel al asigurării securității circuitului civil.

În conformitate cu dispozițiile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate ridicată.

Președintele Camerei Deputaților apreciază că dispozițiile art. 46 alin. (2) din Legea nr. 10/2001 nu încalcă principiul neretroactivității legilor, întrucât acest text de lege protejează pe subdobânditorul de bună-credință, afirmându-se astfel atenția acordată de legiuitor securității circuitului civil. Concluzia acestui punct de vedere este aceea că prevederile criticate sunt constituționale.

Guvernul examinează, prin prisma principiilor dreptului civil, consecințele vânzării unui imobil aparținând altuia. În ipoteza în care cel puțin cumpărătorul a fost de bună-credință, protejarea acestuia ar fi justificată, în concepția Guvernului, „pe considerațiuni de echitate și utilitate socială”; soluția nu este, evident, valabilă în ipoteza dobândirii cu titlu gratuit. Când însă — precizează în continuare Guvernul — ambele părți cunosc faptul că vânzătorul nu este proprietarul bunului imobil, sancțiunea este nulitatea absolută, în virtutea principiului „*fraus omnia corrumpit*”. În lumina celor arătate, Guvernul socotește că textul art. 46 alin. (2) din lege nu aduce nici o reglementare nouă, ci doar consacră legal, într-un caz special — când vânzător este statul —, o soluție existentă în practică și în doctrină. Concluzia este aceea că textul de lege criticat nu retroactivează.

Președintele Senatului nu a trimis punctul său de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părților, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 46 alin. (2) din Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 — 22 decembrie 1989, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 75 din 14 februarie 2001, care au următorul conținut: „*Actele juridice de înstrăinare, inclusiv cele făcute în cadrul procesului de privatizare, având ca obiect imobile preluate fără titlu valabil, sunt lovite de nulitate absolută, în afară de cazul în care actul a fost încheiat cu bună-credință.*”

Autorul excepției de neconstituționalitate susține că dispozițiile legale criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 15 alin. (2), conform cărora: „*Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale mai favorabile.*”

Analizând textul de lege supus controlului de constituționalitate, Curtea constată că acesta enunță două teze distincte.

Prima teză, cu valoare de principiu și de aplicabilitate generală, lipsește de eficiență juridică actele juridice de înstrăinare a imobilelor preluate de către stat fără titlu valabil, prin sancționarea lor cu nulitatea absolută.

A doua teză are caracter de excepție și reglementează ipoteza în care, prin derogare de la regulă, asemenea acte își mențin validitatea în situațiile în care au fost încheiate cu bună-credință.

Deși autorul excepției nu își circumscrie *de plano* critica de neconstituționalitate, care vizează art. 46 alin. (2) în integralitatea sa, din argumentarea excepției Curtea constată că, în realitate, acesta consideră ca fiind neconstituțională doar teza a doua din textul dedus controlului. Sub acest aspect autorul apreciază că prin validarea actelor de înstrăinare a unor imobile preluate fără titlu — acte în principiu nule — în cazul în care au fost încheiate cu bună-credință s-ar conferi bunei-credințe o eficiență juridică pe care nu o avea anterior,

respectiv la data încheierii actului de înstrăinare a cărui validitate este pusă în discuție.

Din această perspectivă se susține că textul de lege dedus controlului de constituționalitate modifică în mod esențial regimul juridic aplicabil anterior tuturor actelor de înstrăinare a unor bunuri imobile, încheiate sub imperiul său, în virtutea principiului „*tempus regit actum*”, ceea ce contravine prevederilor art. 15 alin. (2) din Constituție, referitoare la neretroactivitatea legii.

Analizând excepția de neconstituționalitate așa cum aceasta a fost ridicată de autorul său, Curtea reține că retroactivitatea textului de lege și deci neconstituționalitatea tezei a doua a art. 46 alin. (2) din Legea nr. 10/2001 este, în mod necesar, subsecventă admiterii caracterului novator al reglementării pe care textul o consacră. Altfel spus, numai în măsura în care anterior intrării în vigoare a textului de lege dedus controlului de constituționalitate soluția consacrată de acesta nu era de conceput — desigur, în considerarea altor temeuri sau a altor rațiuni — critica de neconstituționalitate ar putea fi considerată ca fiind întemeiată.

Or, sub acest aspect Curtea constată cele ce urmează:

Potrivit art. 966 din Codul civil, „*obligatia [...] fondată pe o cauză falsă, sau nelicită, nu poate avea nici un efect*”, iar, potrivit art. 968 din același cod, „*cauza este nelicită când este prohibită de legi, când este contrarie bunelor moravuri și ordinii publice*”.

Cauza, fiind una dintre condițiile generale de validitate a actului juridic, reprezintă expresia poziției subiective a părților față de actul juridic încheiat. Ignorarea sau, dimpotrivă, cunoașterea de către cumpărător a faptului că bunul înstrăinat nu aparține vânzătorului, poziție subiectivă în funcție de care cumpărătorul urmează să fie calificat ca fiind de bună sau de rea-credință, își are un incontestabil reflex la nivelul cauzei.

Un act de înstrăinare încheiat în condițiile în care ambele părți au fost de rea-credință era considerat nul absolut, chiar anterior intrării în vigoare a Legii nr. 10/2001, în aplicarea principiului „*fraus omnia corrumpit*”, al cărui temel legal îl constituie art. 966 din Codul civil.

Per a contrario, în măsura în care ambele părți, sau cel puțin cumpărătorul, au fost de bună-credință, intenția de fraudare a legii nu există și, drept urmare, nici cauza ilicită. Așadar, sub acest aspect actul ar putea fi deplin valid.

Validitatea sa rămâne însă discutabilă sub un alt aspect, și anume acela al obiectului. În astfel de situații obiectul contractului de înstrăinare constă într-un bun care nu aparține

vânzătorului, fiind, în consecință, sustras prerogativei de dispoziție a acestuia. Recunoașterea efectului translativ de proprietate al unui asemenea act contravine principiului „*nemo plus iuris ad alium transferre potest quam ipse habet*”.

Totuși, nici practica și nici doctrina nu au înțeles să recunoască în toate cazurile eficiența distructivă, în această materie, a principiului enunțat. În conflictul de interese legitime dintre adevăratul proprietar și subdobânditorul de bună-credință al bunului său imobil, a fost preferat cel din urmă. Recunoașterea prevalenței interesului subdobânditorului de bună-credință a fost impusă — în baza unor rațiuni cu o aplicare mult mai largă și care au creat un adevărat principiu — de preocuparea pentru asigurarea securității circuitului civil și a stabilității raporturilor juridice. Din punct de vedere juridic soluția și-a aflat așadar suport în rațiuni de ordin pragmatic, concretizate în principiul validității aparenței în drept, a cărui esență este exprimată prin adagiul „*error communis facit jus*”.

Incidența acestui principiu este însă subsecventă întrunirii cumulative a două condiții privind eroarea cu privire la calitatea de proprietar a vânzătorului — eroare care trebuie să fie comună sau unanimă și, de asemenea, invincibilă — și a unei condiții privind buna-credință a subdobânditorului, care trebuie să fie perfectă, adică lipsită de orice culpă sau chiar îndoială imputabilă acestuia.

Astfel fiind, Curtea constată că este neîntemeiată susținerea autorului excepției, în sensul că soluția impusă de textul art. 46 alin. (2) teza a doua din Legea nr. 10/2001 nu era posibilă anterior intrării sale în vigoare, întrucât textul în cauză ar fi avut un caracter novator și, prin aceasta, retroactiv.

În realitate, singurul element „novator” adus de textul dedus controlului îl constituie consacrarea *in terminis*, pe cale legală, a principiului ocrotirii bunei-credințe, într-un domeniu particular, dar de interes social major, acela al regimului juridic al imobilelor preluate în mod abuziv de stat în perioada 6 martie 1945 — 22 decembrie 1989.

Consacrarea unei astfel de soluții legislative a fost impusă legiuitorului și de împrejurarea că în această materie eroarea comună cu privire la concordanța dintre aparență și realitate și-a avut suportul în cadrul legislativ în vigoare la acel moment, care confirma, cu forța unei prezumții *juris et de jure*, că proprietarul aparent, statul, este adevăratul proprietar. O atare împrejurare justifică pe deplin opțiunea legiuitorului de a conferi bunei-credințe o eficiență juridică similară celei din dreptul comun.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 144 lit. c) și art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, cu majoritate de voturi,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 46 alin. (2) din Legea nr. 10/2001, excepție ridicată de Alexandru Petrescu și Virginia Petrescu în Dosarul nr. 1.430/C/2001 al Curții de Apel Constanța — Secția civilă.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 25 iunie 2002.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof.univ.dr. **NICOLAE POPA**

Magistrat-asistent,
Mihaela Senia Costinescu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2—4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 2511.1—12.1/ROL Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și nr. 5069427282 Trezoreria sector 5, București (alocat numai persoanelor juridice bugetare).

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 411.97.54, tel./fax 410.77.36.

Tiparul: Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78,
E-mail: ramomrk@bx.logicnet.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro